

thi der falbt alene paa dansk Side 6 Biskopper. (Afbrydelse af Ordføreren.) Jeg kan ikke høre, hvad den ærede Ordfører siger, og kan derfor ikke svare derpaa; men dette viser altsaa, at man idetmindste i tidligere Tid ikke fandt det upassende, at Præsterne deeltog i Fædrelandets Forsvar. Det findes heller ikke for Diebliffet upassende enten i Spanien eller i Italien eller flere andre Lande, hvor man ikke saa sjældent seer Præster anføre Guerillahobe, og naar vi vende tilbage til os selv, vil jeg kun minde om, at i den saakaldte Hannibalsfeide paa Norges Grændse fra 1603 til 1645 blev Forsvaret af en stor Deel af denne Grændse overdraget til Præsten Kjeld Stub. Han havde tidligere været Rytter baade herhjemme og i Frankrig og var nu bleven Præst, men man vidste, at han var Karl for sin Hat, og derfor overdroges Forsvaret af Norges Niges Grændser til ham. Han forsvarede dem godt og blev Rytteroberst, ja, han forsvarede dem saaledes, at han ikke alene derved har faaet et Navn i Historien, men ogsaa er bleven besunget baade af den ene og den anden Digter. Saasnart Krigen var forbi, kastede han baade Rytterkjolen og Pallasten og betraadte igjen Prædikestolen, men jeg tvivler om, at det var til Forargelse enten for hans egen eller for andre Menigheder, at den, som i Feidetiden havde været en tapper Rytteroberst, nu igjen prædikede Fredens Evangelium. — Sende vi desuden ikke stadigt med vor Hær Feltpræster? Men hvad er Feltpræstens Gjerning og Op-gave? Er det den, at opfordre Soldaterne til ikke at flaae til? Er det den, at opfordre Soldaterne til at spare Blod? Jeg skulde mene, at medens Feltpræsten ganske vist skal trøste de Syge og Saarede paa Hospitalerne og skal bringe dem Fredens og Kjærlighedens Ord, skal han dog ogsaa, naar han taler for Krigerens Rækker, opfordre dem til at kæmpe for Fædrelandet til det Yderste og hverken spare Liv eller Blod. Jeg skulde mene, at den, fra hvem en saadan Opfordring udgaaer, naar den ikke falder virkningsløs til Jorden, deeltager ligesaa fuldt i Kampens blodige Spil, som om han selv brugte Bøsse og Kaarde. Jeg kan overhovedet slet ikke gaae ind paa den Betragtning, som man fra den mod-

satte Side har villet gjøre gjældende; thi jeg kan ikke see noget Vanhelligt i at forsvare det, som er og skal være det Allerhelligste. Jeg haaber, at vi ere komne ud over den Tid, da der for os kunde være Tale om Erobringskrig. Jeg haaber, at danske Mænd fremtidigt kun ville blive brugte til Forsvarskrig; men hvad der da skal forsvares, er det Helligste og Dyrebareste, en Mand har. Det er Fædreland, Arne og Modersmaal, og det skulde være enten uhæderligt eller vanhelligt at deeltage i Forsvaret derfor! Hvad enten altsaa de Præster, om hvis Udskrivning der er Tale, blive saa eller mange — jeg er enig med den ærede Ordfører i, at fra eet Synspunkt betragtet kunne de siges at være mange, fra et andet at være saa, medens Tallet dog falder sammen — kan jeg ikke Andet end baade for Folkets, Fædrelandets og Præsternes egen Skyld kræve Deelagtighed for dem i Forsvaret af det, der skal og maa være ligesaa helligt for dem som for enhver anden Borger. — Hertil kommer, at har Præsten virkelig en større Dannelse, og lever der i ham et varmere og livligere religiøst Liv end hos Folk i Almindelighed, vil jeg ikke have vor Hær berøvet et saadant Liv og en saadan Varme. — Desværre hørte jeg kun en ringe Deel af den ærede foregaaende Talers Foredrag, men af, hvad jeg hørte, maa jeg troe — ellers maatte jeg have misforstaaet ham meget stærkt — at jeg vil kunne slutte mig til ham, og at jeg hellere slutter mig til ham end til de to Foredrag, vi forleden hørte af de ærede Medlemmer for Viborg Amts Afd. Valgkreds (Kjer) og for Svendborg Amts Afd. Valgkreds (J. A. Hansen), med hvem jeg vistnok kunde være enig i omtrent Alt, hvad de sagde, men ikke — de maae undskyldes mig — i den Tone, hvori det forekom mig, at de sagde det.

Müller: Jeg vil ikke gjerne gjøre mig sthybig i Gjentagelser, og da det forekommer mig, at den ærede Ordførers Udtalelser angaaende det her omhandlede Punkt ere saa tilstrækkeligt imøbegaaede, ja — om jeg maa sige saa — fuldkastede saavel af det ærede Medlem for Svendborg Amts Afd. Valgkreds (J. A. Hansen) som af det ærede Medlem, der sidst